

מניעת רעש

פעילות האיגוד בנושא רעש בשנת 2019 התבטאה בבחינת תכניות (תכנון שוטף), קבלה וטיפול בפניות ציבור, בעיות רעש מרכבת, רעש מכבישים, מניעת רעש בארועים גדולים.

תכנון שוטף:

מעורבות ב-71 תכניות (54 בשנה קודמת) הכוללות: תב"ע, היתרי חפירה, היתרי בנייה ותכנון עם זיקה אקוסטית. בתחום זה, חיפה מובילה עם 58 תכניות (חיפה- 47, קרית חיים- 11) המהוות 80% מכלל התכניות. תחום התכנון הינו התחום החשוב ביותר במניעת רעש סביבתי, היות ותכנון לקוי בנושאי אקוסטיקה או עירוב שימושים בצורה שאינה נכונה, מביאים בשלב מאוחר לתלונות ציבור על מטרדי רעש, אותם לא תמיד ניתן לפתור לאחר שלב הביצוע.

מתוך התכניות:

- תכניות ובקשות היתר בנייה לבנייני מגורים בשלבים שונים, במקרים אלו נבדקים גורמי רעש סביבתיים העלולים להשפיע על הדיירים במגורים העתידיים וגם נבדקת השפעת הבנין החדש על בתי מגורים קיימים סמוכים; מיקום מנועי המזגנים ביחס לחדרי מגורים, השפעה של רעש מאווררים מחניונים תת קרקעיים, חדרי גנרטור.

- בדיקה, מתן הערות ואישורי תכניות אקוסטיות לבתי מגורים משולבים מסחר.

- בדיקת בקשות לגליזציה לעסקים.

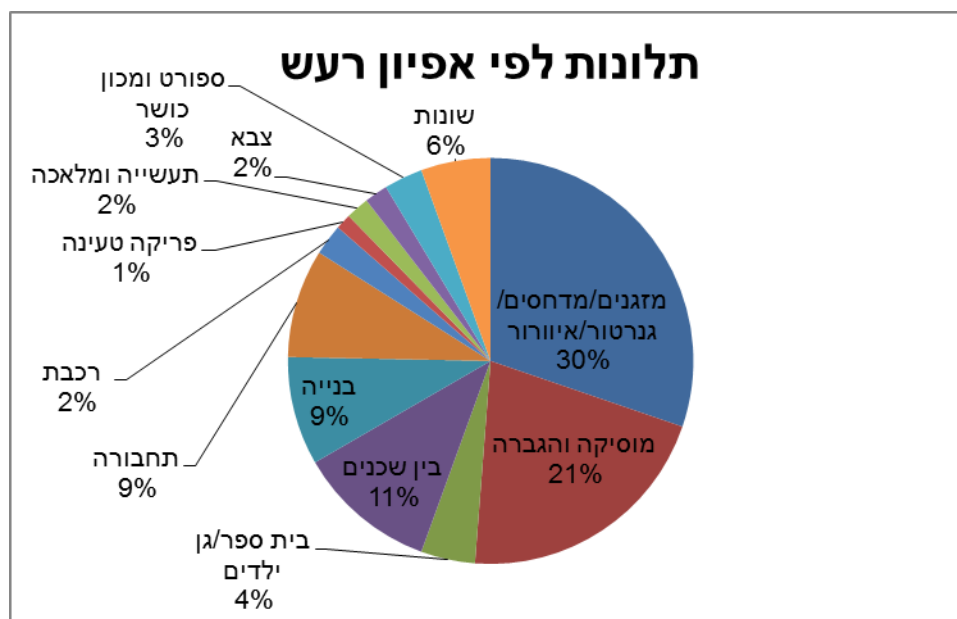
לעיתים קיימת התנגשות בין תכניות שונות, לדוגמא, תכנית שהתקבלה להרחבת שדה התעופה חיפה ובמקביל תכנית לשכונת מגורים חדשה במקום אתר טרמינל של תש"ן, הנמצא באזור ההשפעה של שדה התעופה. בכל אחת מן התכניות לא הייתה התייחסות אל האחרת. מתפקידנו להעיר ולמצוא את בעיות התכנון העתידיות.

בשנה זו השתתף האיגוד בשנית בפורום שאורגן ע"י המשרד להגנ"ס- אגף רעש וקרינה ומטרתו הייתה לנסח מסמך אחיד ומחייב שישמש כחווה דעת אקוסטית הנדרשת בכדי לקבל היתר בניה.

פניות ציבור

פניות הציבור התקבלו על ידי מוקדי פניות הציבור של הרשויות באיגוד, מוקד הפניות של המשרד להגנת הסביבה, מוקד 106, ועל ידי פניות ישירות לטלפון, לדואר האלקטרוני באיגוד. מתוך סך התלונות, 41% התקבלו ע"י הרשויות העירוניות, 7% ע"י המשרד להגנ"ס ו- 52% ישירות ע"י התושב (לאיגוד בטלפון/דוא"ל/פקס/מכתב/אפליקציה/מוקד שידורית). בשנה זו לא התקבלו תלונות ע"י משטרת ישראל.

בשנת 2019 התקבלו 163 פניות ציבור בנושאי רעש על פי הפילוח הבא, אציין כי אדם שפנה מספר פעמים באותה הבעיה בטווח קצר נרשם כתלונה אחת:

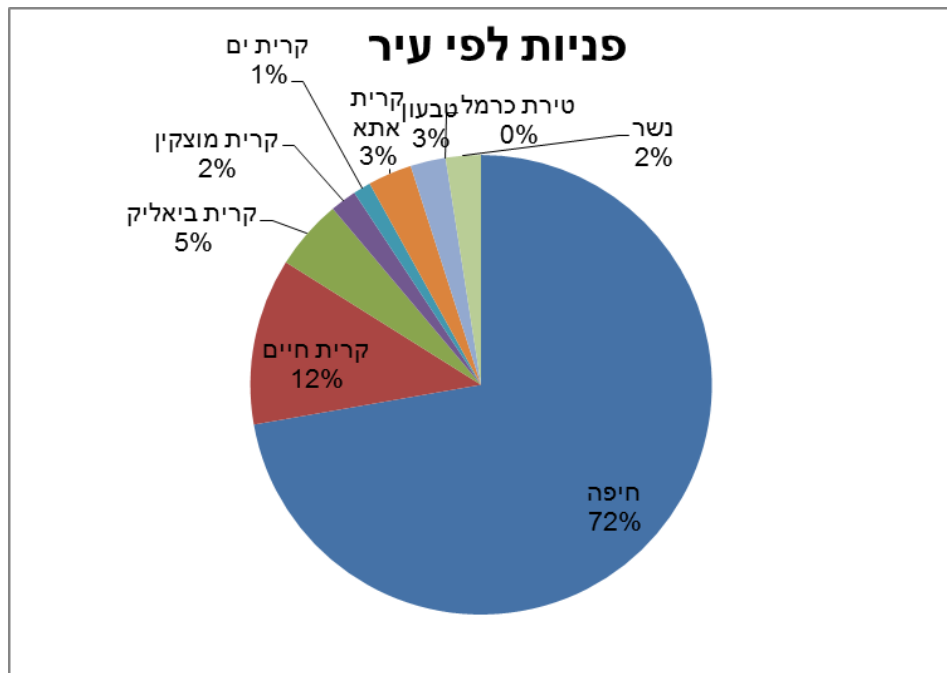
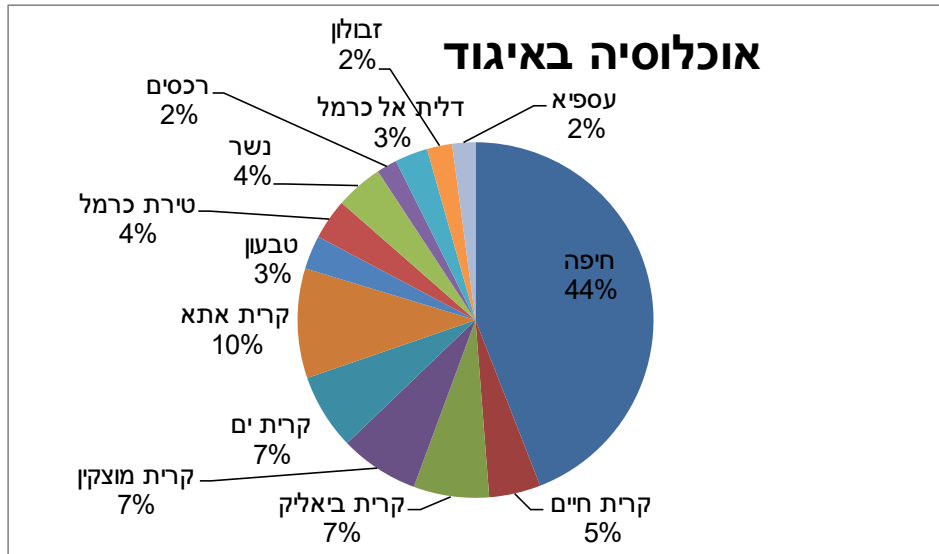
41% מהפניות התקבלו בארבעת החודשים האחרונים של השנה 43% מכלל התלונות הן תלונות הנובעות מעירוב שימושים (אזורים המוגדרים כמגורים ובנוסף בילוי מסחר או מלאכה). 47 מהתלונות הן תלונות חוזרות ממצבים בהם הבעיה לא נאכפה, לא נפתרה או שנפתרה זמנית וחזרה. 69 מדידות רעש בוצעו בשנת 2019, 60 פניות התגלו כמוצדקות בעקבות מדידת רעש. ניתן לראות בבירור כי רוב תלונות הרעש שהתקבלו (51%) נובעות ממנועים/מנדפים של בתי עסק המפריעים לבתי מגורים וממוסיקה המנוגנת בבתי עסק ומפריעה לבתי מגורים בשעות אסורות.

גם בשנה זו המשיכו להתקבל תלונות מדיירי דירות הנמצאות מעל למנהרת הכרמלית, עליה החלו מתקבלות תלונות מאז הפעלתה מחדש. מספר התלונות על רעשי תעשייה פחתו משמעותית ככל הנראה עקב טיפול אקוסטי שבוצע בבית החרושת "שמן", טיפול שהפחית את מספר התלונות שהתקבלו משכונת הדר בשנה שקדמה.

תלונות על רעשי בנייה בשנה זו היוו את אותו האחוז התלונות כפי שהיו ב- 2018, כשמירב התלונות התקבלו על פרויקטים גדולים וממושכים דוגמת אתר בנייה של חברת פרשקובסקי בנווה שאנן ופרויקט מורדות וורדיה.

בפילוח על פי אזורים התקבלו הנתונים הבאים:

תושבים בתחומי האיגוד: כ- 581,000 על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מספר תושבי הרשויות באיגוד ערים מפרץ חיפה מוערך כ- 600,000 איש (על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). ניתן לראות כי בעוד תושבי חיפה (יחד עם קרית חיים) מהווים 49% מתושבי רשויות האיגוד, אחוז התלונות מחיפה וקרית חיים מהווה 84% מכלל התלונות בשנת 2019. כבשנים הקודמות, בקרית חיים אחוז התלונות גבוה במיוחד ביחס למספר התושבים היחסי, זאת בגלל תלונות על עסקים בציר אח"י אילת ובשנה זו גם תלונות על רעש מטוסים. כבכל שנה, קרית חיים הופרדה מחיפה סטטיסטית בכדי לבטא את כמות התלונות הגדולה ביחס לכמות התושבים, בנוסף, טיפול הרשויות בקרית חיים שונה אם בשלוחת הפיקוח העירוני ובתחנת

משטרה שונה (תחנת זבולון לעומת תחנת חיפה בחיפה), מהצד השני, מדיניות פיתוח אזור ציר אח"י אילת- חפ/2275 נתנה תוקף חוקי לעסקים רבים והיותה במקרים רבים "תכנון שבדיעבד", רבים מעסקים אלו משפיעים ישירות על תושבי רחוב אח"י אילת והרחובות העורפיים ביום ובלילה ע"י רעש ממוסיקה, התקהלות ומנועים/מנדפים בעסקי מזון. גם בשנה זו תלונות הקריות מהוות אחוז נמוך יחסית למספר תושביהן באיגוד. מרשויות עוספא ודלית אל כרמל לא התקבלו כלל תלונות רעש גם בשנה זו, יתכן ובגלל חוסר מודעות התושבים או בשל בעיות שנפתרות בתוך תחומי הרשות ללא פנייה לאיגוד.

טיפול בפנייה

חוות הדעת שניתנות מתבססות בעיקרן על התקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר) התש"ן 1990 ועל התקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש) התשנ"ג 1992. לאחר קבלת התלונה מתבצעת פנייה טלפונית או בדואר אלקטרוני אל המתלונן בכדי להבין את סיפור המקרה (למעט מקרים בהם קיימות, אם המקרה דורש טיפול, מתבצע בתחילה סיור ביום בכדי לראות ולשמע את גורם הרעש, מדידה תתבצע לעיתים כבר בסיור היום אך לרוב במועד שנקבע מראש בשעות הלילה (כשמדובר בגורם הפועל אחרי 22:00). לאחר המדידה מתבצע ניתוח הנתונים וכתובת דו"ח בנושא. הדו"חות מופנים לפיקוח עירוני/פניות הציבור/רישוי עסקים של הרשות לפי רלוונטיות המקרה. מקרים רבים מופנים למשטרה או לרישוי העסקים של המשטרה. רע"ן רעש במשרד להגנת הסביבה מכותבת בכל התלונות שמגיעות לטיפול האיגוד דרך המשרד להגנת הסביבה. במקרים בעייתיים במיוחד התלונה מגיעה לאיגוד וגם למשרד להגנת הסביבה והמשטרה והטיפול משותף.

בעיות

בעיות בטיפול נובעות מ:

- תקנות עזר עירוניות שונות בנושא רעש בכל אחת מהרשויות החברות באיגוד (12 רשויות), שאינן "מישרות קו" עם התקנות הארציות לפיהן עובד האיגוד.
- אינטרסים מנוגדים של הרשויות/גופי האכיפה.

רעשי מוסיקה ממתחמים פתוחים

בעיה שקיימת שנים רבות היא מתחמי מוסיקה פתוחים. מתחמים אלו גורמים לרעש באזורי מגורים בשעות הלילה, אפילו ממרחק גדול. שלושה אזורים בהם קיימת הבעיה הם אזור הצ'יק פוסט, אזור התעשייה קרית חיים וחיפה דרום. כמות התלונות במקרים אלו גדולה אך הבעיה העיקרית היא בהוכחה כי רעש המוסיקה מגיע ממועדון מסוים, היות וקיימים מספר מועדונים וכולם רועשים. על פי התקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר, מניעת רעש) החל מהשעה 22:00 אסור שרעש חיצוני יישמע מעל ל- 40 דציבל בתוך בית מגורים עם חלונות פתוחים. החל מהשעה 23:00, אסור כלל להשמיע מוסיקה תחת כיפת השמיים או באופן שיישמע תחת כיפת השמיים במידה והרעש נשמע באזור מגורים.

באזור התעשייה בקרית חיים, הבעיה גדולה יותר כיוון שקיימים כ-5 מתחמים פתוחים וקרובים אחד לשני. עקב התלונות המרובות בנושא, בקיץ 2018, נדרשו כל חמשת העסקים להעביר דו"ח

אקוסטי שהוכן ע"י יועץ אקוסטי מוסמך ומפרט את מפלסי הרעש מהמועדון והשפעתו על אזור המגורים, זאת כתנאי לרשיון העסק. גם בשנה זו לא הוגש דו"ח ע"י אף אחד מהמועדונים והתלונות המשיכו וממשיכות להתקבל. בשנה זו התקיימה מדידה מבית מגורים בקרית חיים שהוכיחה כי רעש המתחמים הפתוחים גורם לרעש אסור הנשמע בבתי המגורים בשעות הלילה.

בנוסף, על פי "תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש בדיסקוטק), תשע"ג – 2014", מחויב כל אחד ממועדונים אלו להציב מד רעש ומגביל כך שמפלס הרעש במרכז רחבת הריקודים לא תעבור 95 דציבל, זאת כתנאי לרשיון העסק. מבדיקה שנערכה, לכל המועדונים אין התקן זה.

באזור חיפה דרום הדבר מתבטא בארועים לא קבועים הנערכים מדי פעם ע"י העסקים במקום (ספורטן, אולם ארועים במלון הקונגרסים, זאפה חיפה, אכסניית נוער) ובארועים עירוניים יזומים דוגמת עיר הבירה, עיר הנוער, הופעות בחוף. בשנה זו הועברה המלצה למשטרת ישראל ולרישוי עסקים עיריית חיפה לא לאשר מופעים וקיום ארועים פתוחים (בספורטן, קסטרא, סמי עופר, מלון הקונגרסים) לאחר השעה 22:00, כיוון שאלו גורמים לחריגה וודאית ממפלסי הרעש המותרים בשכונות כרמליה ונאות פרס.

רעש מטוסים

בשנה זו נרשמו לראשונה באזור חיפה תלונות על רעש ממטוסים. התלונות החלו להגיע מקרית חיים. לאחר סגירת שדה דב הוסטו טיסות מסחריות רבות אל שדה חיפה. בעתיד הקרוב גם שדה הרצליה ייסגר והטיסות ממנו גם יוסטו לחיפה. מבדיקה שנערכה נצפתה מגמה ברורה בה מטוסים קטנים (מטוסי אימון ומטוסים פרטיים) טסים מעל לקרית חיים באזורים שאינם מוגדרים כנתיבי טיסה על פי רת"א (רשות תעופה אזרחית), בוצעה פנייה לרת"א והשיח מתקיים בימים אלו, הדרישה מרת"א היא לאכוף מעבר בנתיבים שאינם מוגדרים, העוברים מעל שכונות מגורים וגורמים למטרד. בדיקה העלתה כי בעיה זו שכיתה גם באזור נתב"ג. ההפרעה נגרמת ממטוסי בתי הספר ללימודי תעופה וממטוסים קלים פרטיים המהווים את עיקר התעופה באזור ואת עיקר הגידול שהתווסף. מעבר התעופה מאזור המרכז אמור להיות זמני עד שיחל לפעול שדה תעופה נוסף באזור חדרה, אז אמורה הכמות להתחלק בין שני שדות התעופה.

מניעת רעש

בקשת הרשויות/משטרה להתערבות בתכנון מניעת רעש מארועים גדולים. קבלת דוחות אקוסטיים והשתתפות פעילה בישיבות הכנה לארועים גדולים, הנחייה בכיול מערכות ההגברה לפני הארוע וביצוע מדידות בזמן הארועים. בשנת 2019 האיגוד היה מעורב הארועים בטכניון: יום הסטודנט, ארוע פתיחת השנה וחגיגת הסילבסטר. האיגוד לא אישר את ארועי יום הסטודנט בטכניון עקב נתונים המצביעים על חריגת רעש באזורי מגורים בשעות הלילה, בנוסף לכך, בשנה זו נערכו 2 לילות הופעות במקום לילה אחד כפי שהיה נהוג. המשטרה החליטה לאשר את הארועים בכל זאת ולפעול על פי כמות תלונות בזמן אמת. במקרה אחר, האיגוד התבקש לחוות דעה על ארועי מוסיקה על גג מכללת תילתן בשעות הלילה והביע התנגדות לקיום מסיבות אלו מפאת קירבה למגורים. גם במקרה זה המסיבות התקיימו למרות ההתנגדות ובאישור המשטרה

ובעקבותן התקבלו תלונות תושבים הגרים ברחוב הנמל. בשנה זו לא התקיימו ארועי עיר הבירה ועיר הנוער.

תעשייה

בשנה קודמת (החל מסוף 2017) התקבלו מאזור הדר פניות רבות על רעש שמקורו לא היה ידוע. בבחינת הבעיה נבדקו ונמצאו מספר מקורות רעש. המקור הדומיננטי ביותר זוהה כמפעל "שמך". המפעל שיתף פעולה ולקח יועץ אקוסטי למטרות טיפול. טיפול זה הסתיים ביוני 2019. מפעל שמך ביצע מיגון אקוסטי לאזורים הבעייתיים אותם הגדיר היועץ לאקוסטיקה. בבדיקה במפעל עצמו נרשמה הפחתה משמעותית במפלס הרעש, גם בבדיקה באזור הדר כלל לא נשמע הרעש כפי שנשמע טרם המיגון. לאחר ביצוע המיגון נותר מתלונן אחד מתוך שלושים מאזור הדר שממשיך להתלונן.

רכבת ישראל

קרית שמואל- גם בשנה זו התקבלו תלונות על רעשי כריזת רמקולים מתחנת קרית מוצקין כמו גם על רעש רכבות עומדות מונעות. בדיקה העלתה כי המחסום בין תחנת קרית מוצקין לרחוב בר אילן בקרית שמואל נמוך מאד. בקשה מרכבת ישראל להנמכת גובהם הפיזי של הרמקולים בתחנה נענתה בסירוב עקב פחד מהשחתתם. הפתרון שנדרש מרכבת ישראל והופנה להמשך טיפול ע"י המשרד להגנת הסביבה הוא הגבהת המחסום האקוסטי המפריד בין תחנת הרכבת לבין קרית שמואל.

אל עתיקה- עפ"י מכתב הרגולטור שעוגן בפסק הדין, על הרכבת היה להשלים ביצוע עד ה- 31.12.16 ולהגיש דו"ח התקדמות עד ה- 1.6.16. הרכבת נערכה למיגון במסגרת מנהלת למיגון אקוסטי דירתי. בשכונה נדרש מיגון אקוסטי דירתי ב - 38 מבני מגורים. תוספת 5 דירות זכאיות למיגון אושרה ביום 10.02.2020 כך שסה"כ המבנים הזכאים למיגון עומד על 42 מבני מגורים. ע"פ המנהלת למיגון אקוסטי (נכון לתאריך 10.02) במירב הדירות הזכאיות כבר בוצע המיגון. בחלק מן הדירות לא בוצע מיגון ולדיירים ניתנה הזכות להחליט אם להביא קבלן ביצוע מטעמם עד סוף מרץ 2020.